

Har vi nok såkorn til 2019? Hva bør vi gjøre framover?

Kornkonferansen 2019

Bjørn Stabbetorp

Markedssjef korn og plantekultur FKA

- **Såkorn; om markedet i Norge**
- **Hva er spesielt med 2019?**
- **Hvordan håndteres 2019?**
- **Dagens beredskapsordning**
- **Hva bør vi gjøre framover?**

Såkorn; om markedet i Norge

- Kornareal ca 2,8 mill daa
- Samlet behov for såkorn ca 63.000 tonn/år

Sertifisert såkorn	ca 54.000 t
Leierenset	ca 9.000 t
Eget bruk	beskjedne mengder i dag

<u>Sum</u>	<u>ca 63.000 t</u>

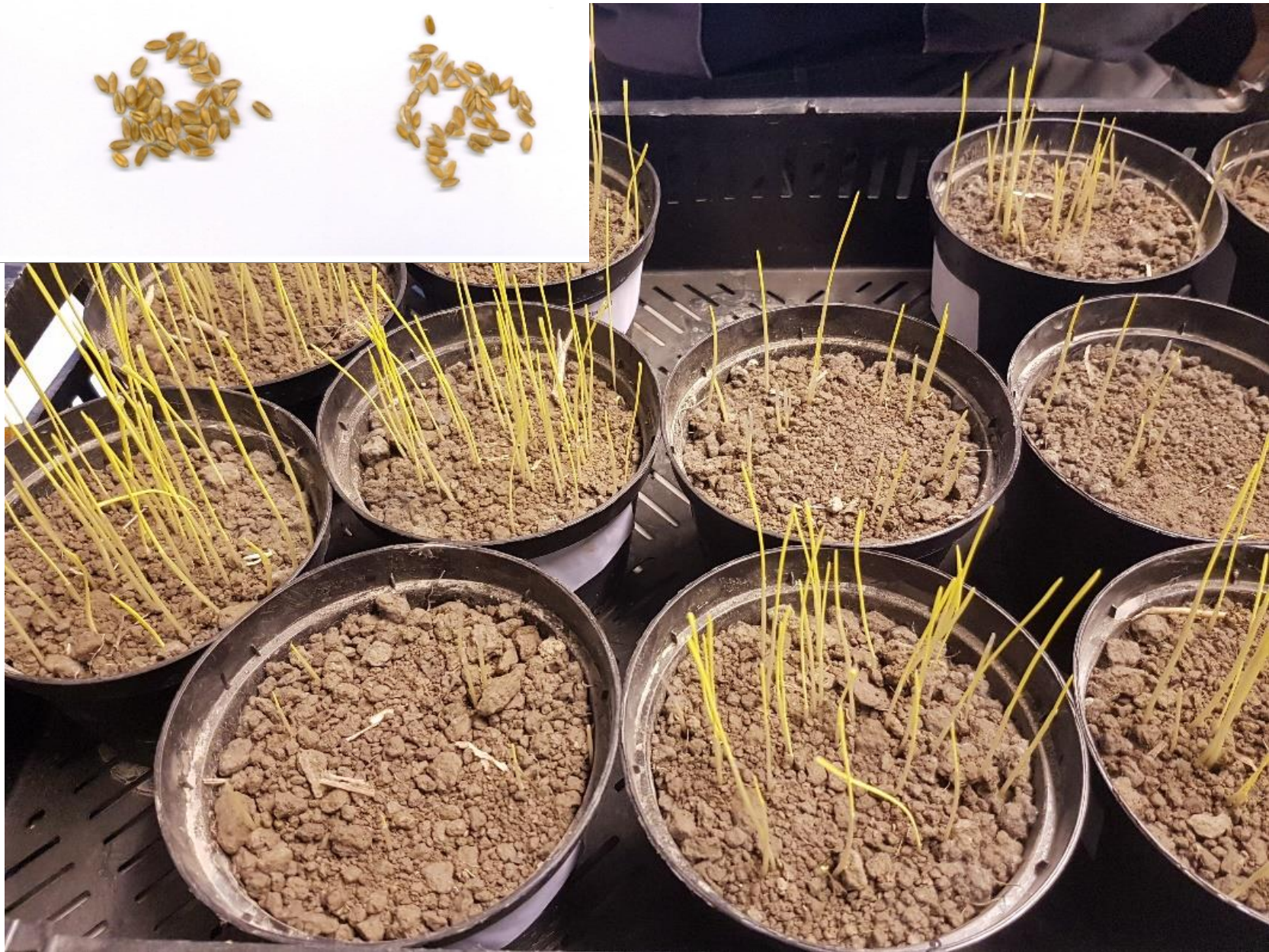
- Det aller meste produseres i Norge basert på råvare produsert av norske bønder
- Noe spesialsortiment, samt produkter vi ikke har gode forutsetninger for å produsere i Norge blir importert
- Såkorn importeres når tilgangen på norsk vare ikke er tilstrekkelig
 - Må være arter/sorter egnet for norske forhold
 - Må være fra land som blir sett på som trygge mht floghavre
 - Evnt med redusert tollsats
- Beredskapslagring av såkorn anno 2012

Hva er spesielt med 2019?

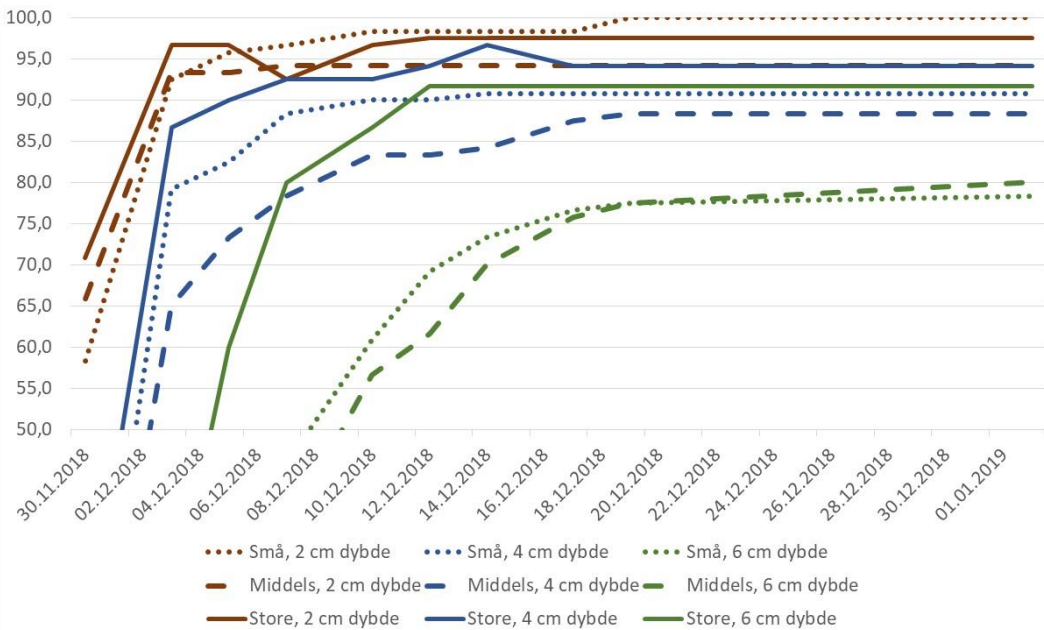
- Lave kornavlinger nasjonalt i 2018 (ca 50% av foregående år)
- Råvarekvaliteten påvirkes av tørkesommeren på Østlandet
 - Dårligere råvarekvalitet => mindre sertifisert såkorn pr tonn råvare
 - Mye råvare har lav HI-vekt og lav 1000-kornvekt
- Krevende såkornsituasjon også til vekstsesongen 2018
 - Lite overliggende vare/vare på beredskapslager med oss til 2019
- Tørkesommeren 2018 rammet ikke bare Østlandet, men også de land vi normalt importerer fra når vi har underdekning av norsk vare
- Gjennomgående lite smitte av frøoverførte sykdommer

Hvordan håndteres 2019?

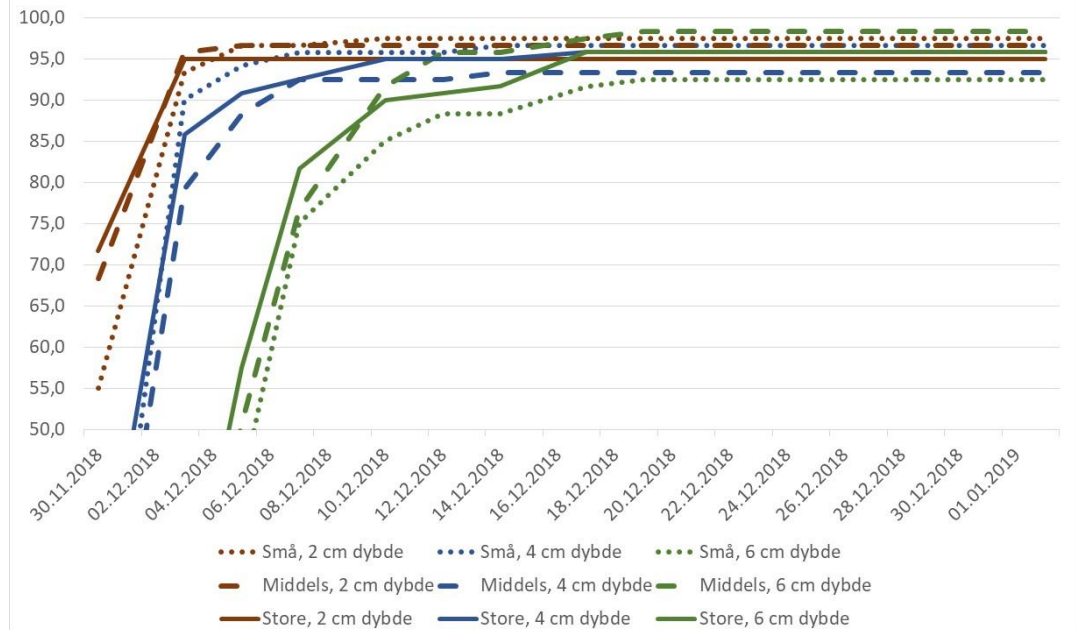
- Dispensasjon for å bruke råvare fra «nye arealer»
 - Samme krav til floghavrefri eiendom, vekstkontroll, etc. som hos ordinære såkornavlere
- Dispensasjon for å omsette såvare med avvikende kvalitetskrav
 - I noen tilfelle godkjennes ned til 80% (normalt er grensen 85%)
 - Aksept for inntil 200 fremmedkorn pr kg i korn til grønnfôr (normalt er grensen 14)
- Import; «nye» sorter, men samme fokus på floghavrerregelverk som før
- Noe økt interesse for å bruke eget såkorn (?)
- Undersøkelser av sammenheng mellom kornstørrelse og oppspiring
 - Felleskjøpet har fått utført undersøkelser av råvarepartier for å ha bedre beslutningsgrunnlag for vurdering av behovet for størrelsessortering og utnyttelse av råvaren

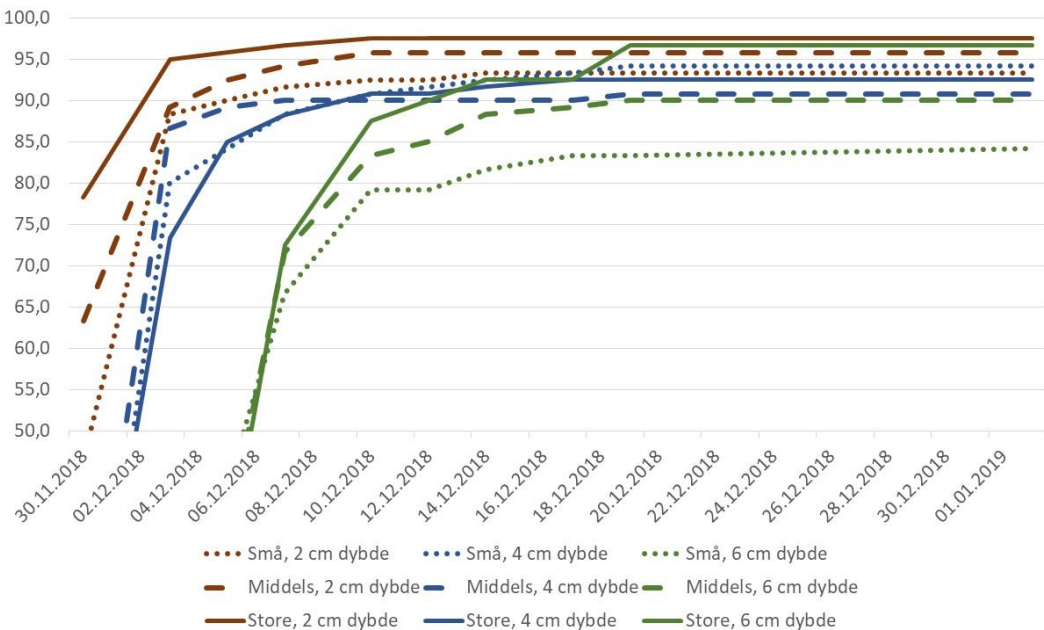
Hveteparti 1

Hveteparti 2

Hveteparti 3

De små korna utgjør under 5 vektprosent i alle hvetepartiene.
For parti 1 spirte små og middels store korn under 80 % ved 6. cm sådybde
Hveteparti 2 spirte over 90 % for alle fraksjoner
Hveteparti 3 spirte over 90 % for alle fraksjoner unntatt de små korna ved 6 cm dybde

De små korna utgjør en liten del av partiene, og de 3 partiene spirer tilfredsstillende under gode forhold

Har vi nok
såkorn til 2019?

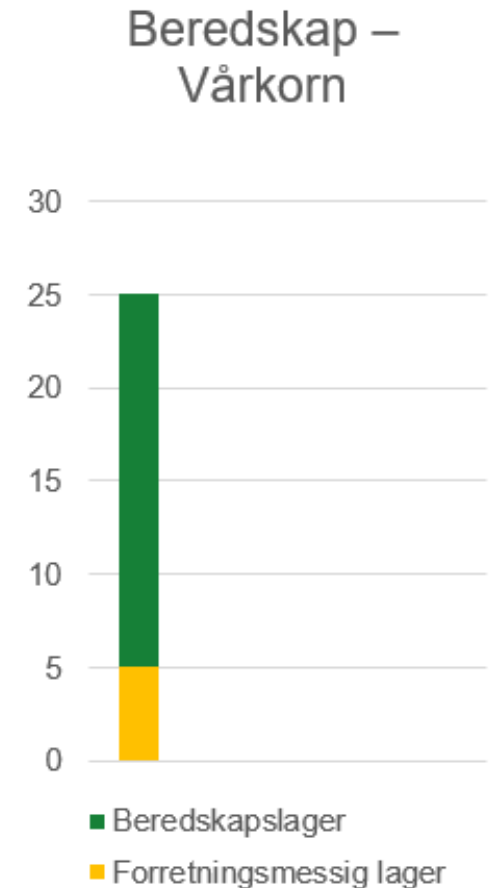
-med de nevnte
kommentarer:

Ja

Dagens beredskapsordning

«Forskrift om beredskapslagring av såkorn»

- Omsetning av **sertifisert såkorn av vårkorn** danner grunnlaget for beregning av beredskapslagerets størrelse (snitt av 3 siste sesonger)
 - Men beredskapen skal dekke behovet for hele kornproduksjonen...
- Beredskapslageret utgjør opp til 25% av omsetningen, men med fratrukk av de første 5%. Dvs. **godtgjøres inntil 20%** av gjennomsnittlig omsetning av vårkorn
- Godtgjørelsen utgjør i **utgangspunktet 60 øre** pr kg, og avkorting kan forekomme
 - Satsen er uendret siden ordningen ble reetablert

Hvorfor beredskapsordning?

- Sikre kornprodusenten tilgang til såkorn av egnet art/sort
 - Unngår redusert utbytte/økt bekjempningsbehov som følge av at man ikke kan bruke optimal art og sort
- Reduserer faren for spredning av skadegjørere som følge av bruk el. omsetning av ikke-sertifisert såkorn
 - F. eks. Hønsehirse – «verdens verste ugras»
- God såkornberedskap bidrar til at verdiskaping skjer i Norge:
 - Norske såkornavlere produserer råvarene
 - Norske kornforedlingsmiljøer driver sortsutvikling

Dagens beredskapsordning

Svakheter

- Ekskluderer høstkornet
 - I beregningsgrunnlaget
 - I reserven
- Gir et lavt volum på beredskapslager
 - Både som modell, og enda mer i realiteten
- Er underfinansiert OG har en usikkerhet knyttet til finansieringen (begrenset ramme)

Styrker

- Enkel å administrere

- Den finnes!

Hva bør vi gjøre framover?

Revitalisere ordningen for beredskapslaging av såkorn:

- Gi ordningen et omfang som gjenspeiler en omforent andel av samlet såkornbehov
 - Dvs et beredskapslager dimensjonert i relasjon til et behov for 63.000 tonn såkorn pr år
 - Ser at samlet omsetning av sertifisert vare er egnet grunnlag å bruke rent forvaltningsmessig
 - Bør min. være i størrelsesorden 25% / 15.000 tonn
- Finansieringen må dekke faktiske kostnader ved å holde beredskapslager
 - dvs 60 øre må justeres til nærmere det dobbelte
- Finansieringen må være forutsigbar